

Novi grobovi

ELIZABETH MADDEN

V soboto popoldne okrog 5. ure je preminila na svojem domu Elizabeth Madden, rojena McCarthy, stara 58 let, stanujoča na 918 E. 75 St. Rojena je bila v Braddock, Pa. Soprog Steven je umrl leta 1933. Tu zapušta tri otroke: James, Joella in Edward, brata Arthur v Penni, in James ter vnuke. Pogreb se vrši v sredo jutraj ob 9. uri iz Grdinovega pogrebnege zavoda, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Filipa in nato na pokopališče Calvary.

TOM NICKOFF

V soboto opoldne je bil najden mrtev v postelji Tom Nickoff, star 65 let, stanujoč na 1557 E. 93 St. Bil je samski, rodom iz Macedonije, odkoder je prišel v Ameriko pred 30 leti. Delal je pri Fisher Foods Co. Zapušta nečakinja Dorothy v Californiji in brata George v stari domovini. Pogreb se je vršil danes jutraj ob 10. uri iz Grdinovega pogrebnege zavoda, 1053 E. 62 St., na pokopališče Hillcrest.

ZASEDANJE V COLUMBUSU

COLUMBUS, 3. januarja. — Ohijska zbornica je začela s svojim zasedanjem, 101. po številu. (V Washingtonu zaseda letos 84. zvezni kongres.)

V zbornici je 47 novih poslancev in pet novih senatorjev. Okraj Cuyahoga je zastopan v spodnji zbornici s 16 demokrati in enim samim republikancem. Na mesto sedanjega clevelandškega župana Celebrezzea, ki je bil poprej državni senator, je prišel za okraj Cuyahoga Joseph Avellone.

ŠAMPANJEC ZA MLEKO

PARIZ, 3. januarja.—Predsednik francoske vlade Pierre Mendes-France je dobil v dar 48 kvartov mleka. Vsaka od 48 ameriških držav mu je darovala po en kvart. Mleko je izročila Eleanor Maley iz Minnesote.

Pierre Mendes-France je hotel biti kavalir. Treba je dati governerjem 48 ameriških držav protidaro. Eleanor Maley je izročila 48 steklenic francoskega šampanjca, eno za vsakega ameriškega governerja.

SLEPA ZA SLEPE

NEW YORK, 3. januarja. — Mednarodno znamenita Helen Keller, slepa in gluha večino svojega življenja, stara 75 let, se pripravlja na agitacijsko potovanje po Daljnem vzhodu. Gre za ameriško ustanovo, ki se briga za slepe izven Amerike. Helen Keller bo obiskala vse glavne azijske države in bo prepotovala 40 tisoč milj. Do sedaj je v službi slepih obiskala že 25 držav.

V bolnišnici

Poznana Mrs. Josephine Grlica iz North Perry, Ohio, se nahaja v Cleveland Clinic bolnišnici, kjer se je morala podvreči operaciji. Prijatelji jo lahko obiščejo, mi ji pa želimo, da bi čim prej popolnoma okrevala!

PREDSEDNIK PANAME REMON--ŽRTEV NACIONALISTOV

WASHINGTON, 3. januarja.—Umor predsednika republike Paname Jose Antonio Remona je vzbudil v prestolici zaskrbljenost. Ni nobenega dvoma, da se morilci ali morilec nahaja v vrstah panamskih nacionalistov, ki hočejo Amerikance pregnati iz območja prekopa Panama in Panamski prekoj imeti v lastni domači režiji.

Ubiti predsednik Remon je pritiskal na Washington, naj ima republika Panama čim več dohodkov od uporabe Panamskega prekopa. Prejšnja leta je najemnina, ki jo je Amerika plačevala Panami, znašala \$430,000 na leto. Pred tednom dni se je sklenil med Panamo in Ameriko nov dogovor, po katerem se je najemnina štirikratno povečala. Prvotna pogodba o Panamskem kanalu je bila sklenjena leta 1903.

Ameriški predstavniki so posvečali predsednikom republike Panama vedno velike pozornosti. Vabili so jih v Washington in sili nanje vojaška in civilna odlikovanja. Pokojni predsednik Paname Remon je bil leta 1953 gost predsednika Eisenhowerja.

Za sedanjo pogodbo, ki določa najemnino za uporabo prekopa Panama, so trajala pogajanja polnih 15 mesecev. Kot smo že povdarili, je šlo za to, da imajo domačini čim več dobička od ladij, ki se poslužujejo poti preko prekopa Panama.

Nekaj pregleda o prekopolu Panama

Prekop je dolg nekaj več kakor 51 milj in veže Pacifik z Atlantikom. Ideja, da se napravi ta prekop, je bila prvotno francoska. Kakor je bil Francoz Lesseps tisti pod čigar vodstvom se je gradil Sueški kanal, ki je zveza Rdeče in Sredozemskega morja in tako prihranil ladjam, ki so plule proti Daljnemu vzhodu, pot okrog Afrike, tako se je pod istim Lessepsom leta 1879 ustanovila francoska družba, ki naj izvrši tudi prekop Panama, da bo zvezan Pacifik in Atlantik in ladjam ne bo treba napraviti dolge poti okrog Južne Amerike.

Imenovana francoska družba je poskušala dvakrat z delom, pa načrta niso izvedli. Deloma so bile težave tehnične značaja, ker načrt ni bil pravilen. Deloma pa finančnega značaja, ker družba ni imela dovolj denarja.

Amerikanci so postali na ta načrt pozorni že proti koncu prejšnjega stoletja. Ameriško javno mnenje je zahtevalo, naj idejo kanala Panama izvede v življenje ameriški kapital. Že predsednik McKinley je dobil leta 1898 od ameriškega kongresa pooblastilo, da imenuje posebno komisijo, ki naj po vsestranskem

študiju izdela konkretni načrt, kako se bo ta zemlja prekopala.

Emergični predsednik Teodor Roosevelt si je dal leta 1902 izglasovati zakon, da odkupi pravice in lastnino bivše družbe, ki naj izvrši prekop za Ameriko in v imenu Amerike za vsoto \$40,000,000. Ker so bile potrebne pogodbe z ameriškimi republikami, ki ležijo v tem kotu sveta, je Roosevelt z vrsto mednarodnih pogodb uredil vsa ta vprašanja. Pogodbe je meseca marca leta 1903 ameriški senat odobril. Vsa praktična dela pa so bila popolnoma izvršena šele leta 1914, vse pod vodstvom ameriških inženirjev.

Kanal Panama je eno od tistih del, na katerega je lahko človeški duh ponosen. Amerikanci imajo ob kanalu in za kanal nameščenega veliko svojega osebja tehnične stroke, upravne stroke, pa tudi navadnega delavstva. Zemlja ob Panamskem kanalu ima za Ameriko posebni pravni položaj, skoraj enak, kakor recimo Havaji ali Aljaska. Tudi ameriške delavske unije imajo v tem delu sveta svoje postojanke.

Ker je nova pogodba že odobrena, stopi v veljavo kljub smrti predsednika Paname Remona. Vprašanje je le, kako se bodo razvijali notranji dogodki v republiki Panama sami in kdo bo naslednik Remona.

Izjemno stanje v Panami

V Panami so s sklepom narodne skupščine ukiniteli pet točk panamske ustave. Nad deželo je oklicano obsedno stanje. Za morilci ali morilecem še vedno ni sledu, četudi so na sumu zaprli nekaj ljudi. Le eno je do sedaj gotovo, da je strojnica, iz katere so padali smrtonosni streli, nemškega izvora. Napravljena je bila v Nemčiji.

Rojstni dan

Svoj 50. rojstni dan je obhajala dne 29. decembra Mrs. Mary Mohorčič, bivajoča v Leroy, O. (South Painesville). K temu dogodku ji soprog John, otroci, so-rodniki in prijatelji izrekajo najlepše čestitke, želeč ji zdravja in sreče, da bi vesela obhajala še mnogo rojstnih dni!

ZIVLJENJE JE POCENI...

Za dva dni božičnih praznikov je prišlo v Ameriko ob življenje 392 ljudi. Večinoma so bili povozni, deloma utopljeni, ali pa so dobili smrtne poškodbe vsled ognja. Takrat so ameriške oblasti morale priznati, da smo dosegli rekord.

Za dva dni, torej Novo leto in nedeljo, je bilo napovedano, da bo 240 ljudi našlo nasilno smrt: na cestah, v ognju, v vodi. Ta številka je bila prenizka. Bilo jih je v resnici 282. V štirih dneh praznikov torej 674.

Japonsko so zadele vremenske nezgode. Hriboviti kraji so bili močno zasneženi. Ceste nepre-

vozne; tudi železniške poroge zasnežene. Japonsko poročilo pravi, da je prišlo sicer do zamud, ni bil pa nihče poškodovan, kaj šele mrtev!

Japonski cesar Hirohito se je za Novo leto predstavil občinstvu. Na ta trenutek je čakalo 160,000 Japoncev. Razstavili so kakih tisoč policajev, da v taki gneči ne bi bili prisotni pohojeni ali ranjeni. Lansko leto se je enakega dogodka udeležilo 380,000 Japoncev. V gneči je bilo 16 ljudi ubitih, 66 pa ranjenih. Nauk iz lanskega leta je bil za Japonce dovolj, da ga niso ponovili letos. Ni bilo namreč ne ranjenih, ne ubitih.

AMERIŠKA SVOBODA NIMA OMEJITVE...

Zadeva zdravnika dr. Charlesa Laughheada je znana. Laughhead je bil zdravnik v Michiganu, ki je moral zapustiti državno službo, ker je dal fantastične vremenske napovedi. Napovedal je "vesoljni potop" za ameriški severozapad in tudi, da bo mesto Chicago razdejano. To se seveda ni zgodilo.

Dr. Laughhead je poročen in oče treh otrok. Ima sestro, ki živi v mestu Des Moines, Ia. Ta sestra je ženi Laughheada očitala, da se za otroke ne briga in da je versko blazna. Otroke je odvzeli družini Laughheada in jih dala v javno oskrbo, zdravnika Charlesa Laughheada pa preiskali, če je sploh normalen.

Sodišče je šlo temu predlogu na roke. Charlesa Laughheada sta preiskala dva zdravnika psihiatra in po njihovem mnenju ni nobenega dokaza, tudi ne povišanja, da bi se Charles vtaknil v kako opazovalnico, Charles je možgansko zdrav.

Se drugo mnenje sodišča je zanimivo. Izreklo je, da ima vsak Amerikane pravico izreči, kar misli. Imel je torej tudi Charles Laughhead pravico, da je napovedal konec sveta ob določenem uri. Na drugih Amerikancih pa je leželo, ali v take napovedi verjamejo ali ne, jih vzamejo za resne, ali ne.

POLIO NI OMEJEN NA USA

V Južno-afriški zvezi se je poročilo iz Capetowna objavilo polio v takem številu, da so se zdravstvene oblasti odločile, da bodo izvršile 2,500,000 cepitev na mladini, seveda, če bo dovolj cepiva na razpolago.

Poboljšanje v Angliji se zdravi na polju 27-letna vnučinja Haile Selassiea iz Abesinije. Prenešana je bila z letalom. Koliko pa je ostalo doma obolelih na polju?

SMRT IN ŽIVLJENJE

Med ameriški letalci, ki so nastanjeni v Veliki Britaniji, je tudi narednik George Lykins, star 26 let, doma iz De Quincy, La. Njegova žena je bila kot porodnica v porodnišnici blizu Londona, kjer je tudi porodila. Narednik Lykins se je vozil z avtomobilom, imel nesrečo, pri kateri je eno uro potem, ko se mu je porodil sin prvorojenec, sam prišel ob življenje.

Z obiska v domovini

Mr. August Kollander, ki vodi potniško pisarno v Slov. nar. domu, se je povrnil s kratkega obiska stare domovine. Tja je šel po opravkih v Pariz, Trst in Ljubljano. Kot poroka, se ni v zadevi jugoslovanskega dinarja še ničesar določenega ukrenilo. Za časa obiska med znanci v Ljubljani, se je prav dobro počutil ter se mu je dopadlo tamkaj.

Zaroka

Na božični večer sta se zarokila Miss Joan Sarisky, hčerka Mr. in Mrs. John Sarisky, 11230 Continental Ave., in Pfc. Frank E. Turek, sin Mr. in Mrs. Frank A. Turek, 19170 Monterey Ave. Pfc. Frank E. Turek je poznani godbenik, ki se točasno nahaja v vojaški službi, njegov oče je pa urednik "Glasa," glasila S.D.Z. Čestitamo!

HAMMARSKJOLD NA POTI NA KITAJSKO; V INDIJI JE BIL HLADNO SPREJET

ZNAČILNE IZJAVE—OBTOŽBE IZ JUŽNE KOREJE

NEW DELHI, 3. januarja.—Glavni tajnik Združenih narodov Dag Hammarskjold je imel danes prvi in edini sestanek s predsednikom indijske vlade Nehrujem. Po tem sestanku je Hammarskjold nadaljeval svojo pot na Kitajsko. O razgovoru Hammarskjold-Nehru je znano, da je Nehru Hammarskjoldu povedal, da se Indija ne mara vtikati v notranje razmere Kitajske in da je od Kitajcev odvisno ali hočejo spremeniti izrečene sodbe nad ameriški piloti, ki so bili obsojeni kot špijoni.

Hladno stališče Nehruja, kakor tudi drugih vidnih indijskih predstavnikov javnega življenja, se je pokazalo že takoj, ko je Hammarskjold pristal z letalom na letališču New Delhi. Nehru pri pristanku letala in sprejemu Hammarskjolda ni bil navzoč. Pričakovalo se je, da bo prisoten Krishna Menon, ki načeluje indijski delegaciji pri Združenih narodih pa tudi Menona ni bilo pri sprejemu.

Nehru stoji na stališču, da je bila resolucija Združenih narodov, ki zahteva svobodo obsojenih Amerikancev na Kitajskem, enostranska, izglasovana pod vplivom Združenih držav. On sam ni nikdar zahteval, da naj kitajska vlada spremeni sodbe svojih sodišč in tudi ne ve, če jih bo spremenila. Odvisno bo pač od nje same.

Glasovi iz Južne Koreje

Tajnik Hammarskjold se s predsednikom kitajske vlade En Laiem ne bo razgovarjal samo o zaprtih Amerikancih, marveč bo načel tudi ostala splošna politična vprašanja, ki so v zvezi s Kitajsko. To je na primer vprašanje Koreje in Formoze.

Ravno za prihod Hammarskjolda na Kitajsko je dal vojni minister vlade Južne Koreje bojevito izjavo. Komunistom iz Severne Koreje je očital, da gazijo določila o premirju na Koreji iz leta 1953. Severni Korejci bi ne smeli graditi novih letališč. V resnici pa so jih zgradili ali jih gradijo kar 40.

Ta letališča so najmodernejša. Sposobna bodo sprejeti kakršnokoli vojno letalo, tudi lovska letala.

Istočasno se nahaja na Koreji šef ameriškega glavnega štaba admiral Arthur Radford. Tudi on je dal nekaj značilnih izjav ravno v času, ko se nahaja v Aziji glavni tajnik Združenih narodov Hammarskjold.

Radford ne ve ali je možno govoriti o trajnem miru na Koreji. Če se bo kršilo premirje, podpisano dne 26. julija 1953, in bodo se-

verniki Korejci vdrl v južno Korejo, potem bodo Amerikanci odgovorili z vsemi vrstami atomskega orožja.

Admiral Radford se je dotaknil tudi vprašanja otoka Formoze. Ne verjame, da bi poskusili Kitajci s celine z vdorom na Formozo. Gotovo ne toliko časa, dokler obstaja medsebojna pogodba o medsebojni varnosti in pomoči, sklenjena med Združenimi državami in Čiang Kajšekom. Če bi pa Kitajci le poskusili s takim napadom, bi bil tak napad na Formozo čisto gotovo obsojen na neuspeh.

Hammarskjold na Kitajskem

Glavni tajnik Združenih narodov, Dag Hammarskjold, je prispele danes jutraj v mesto Canton. Letalo mu je dala na razpolago indijska vlada. Iz Cantona potuje v Peiking z letalom, ki ga je dala na razpolago kitajska vlada. Hammarskjold se bo pogajal s kitajsko vlado kakih pet dni, nato pa se preko Pacifika vrne nazaj v New York.

Letalo, ne ladj

Poročali smo, da je mednarodna letalska družba, ki skrbi za prevoz potnikov, blaga in pošte po letalih, za leto 1954 trdila, da se je v zgodovini človeštva prvič zgodilo, da so letala prevozila več potnikov, blaga in pošte, kakor pa ladje.

Civilno letalstvo podpira tudi vojaško letalstvo. Vojaško povečanje poročila, da je v letu 1954 vzletelo na vsakih 54 minut preko Atlantika in Pacifika eno ameriško vojno letalo.

Seja in demonstracija

V sredo zvečer, 5. januarja se vrši redna seja krožka št. 3 Progresivnih Slovencev v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave. Pričetek točno ob 7.30 uri, ker se po seji vrši demonstracija hišnih potrebščin Stanley Brush izdelka.

Posojilnica St. Clair Savings & Loan Co. ima imetja nad 18 milijonov

Znaten porast, ki ga je zaznamovala v minulemu letu posojilnica St. Clair Savings & Loan Co., je razviden iz poročila o finančnem stanju, ki je priobčen na drugem mestu današnje izdaje.

Kakor poročila predsednik posojilnice Mr. Paul J. Schneller, ima posojilnica s 1. januarjem t. l. imetja za več kot 18,400,000. Samo v hranilnih vlogah je porast v minulemu letu za več kot dva in četrt milijona dolarjev. Posojil na prve vknjižbe ima posojilnica za več kot tri milijone dolarjev.

"Porast v hranilnih vlogah znači, da ljudje vlagajo svoje prihranke in se poslužujejo bančnih poslug pri St. Clair Savings & Loan Co.," je izjavil predsednik Mr. Schneller, ki dalje izjavlja: "Hvaležni smo vsem našim klientom za njih naklonjenost v preteklosti in pripravljeni smo biti vsem v zadovoljivo poslugu tudi v bodoče."

Vse vloge, ki bodo napravljene do 10. januarja, bodo dobile obresti od 1. januarja.

St. Clair Savings & Loan Co. ima dva urada, na 813 E. 185 St. in na 6235 St. Clair Ave.

Zadnje vesti

Izredno gorko vreme se bo nadaljevalo tudi danes z najvišjo temperaturo 42 stopinj, najnižjo 32 stopinj. Oblačno, deževno vreme je napovedano za danes in jutri. Vzhodno od Ohia, v državi New York, sneži. Snežni valovi pritiskajo iz Kanade. Zapadno od Ohia imajo mrzlo vreme.

Izredni orkan v Karibskem morju je za enkrat omejen na morje in se ne bliža ameriški obali. Kaj bo z njim, si nobena vremenska postaja ni na jasnem. Orkan v mesecu januarja je pač nekaj izrednega in edino kar preostane je—čakati kaj bo napravil.

Sodnik Edward Blythin, ki je sodil zdravnika Samuela Shepparda, je odklonil prvi predlog Shepparda, da se razprava obnovi. V precej dolgih izjavanjih je sodnik Blythin Sheppardu povedal, da ni navedel bistveno ničesar novega, česar ne bi bil trdil že na prvi glavni razpravi.

Cleveland ima že prvo smrtno žrtev cestno prometnih nesreč. Smrtna žrtev je bil predelavec Franklin Brewer iz Harland Ave. Povožen je bil blizu svojega doma.

Amerika je lansko pomlad preskusila v Pacifiku prvo vodikovo bombo. Radio-aktivni žarki so dosegli japonsko ribiško ladjo, ribiči so bili opečeni, eden od njih je kasneje tudi umrl. Japonska vlada je zahtevala odškodnine sedem milijonov dolarjev. Danes je zunanje ministrstvo japonske vlade javilo, da se je dosegel sporazum. Amerika plača iz tega naslova dva milijona dolarjev.

Po politiki "zob za zob" ker je Amerikancem v Rusiji prepovedano, da potujejo v gotove kraje Sovjetske zveze, je tudi Washington določil kakih 27 odstotkov teritorija Združenih držav, kamor Rusi v Ameriki nimajo dostopa. Nekatere države, štiri po številu, so sploh kot celota Rusom nedostopne, druge v celoti dostopne, zopet pa so države, kjer so za Ruse nedostopni le posamezni okraji.

Redna seja

Nocoj ob 7.30 uri se vrši redna seja podr. št. 14 S.Z.Z. v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave. Članice se vabi na polnoštevilno udeležbo.

SEDEM OTROK ZGORELO

V Watersmeet, Mich., je eksplodirala peč. Šlo je za družino osem oseb vključeno štiri otroke. Družina je stanovala v hiši z eno samo sobo. Eksplozija peči je povzročila ogenj, štiri otroci so bili mrtvi, štirje ostali člani družine pa ranjeni.

V Williams Lake, B. C., je nastal v hiši družine Eric Rondeau ogenj. Starši Rondeau so sicer z vsemi sredstvi poskušali rešiti tri otroke v starosti treh mesecev do treh let, pa so vsi naporili bili brezuspešni. Otroci so dobesedno zgoreli. Ogenj je tudi v tem slučaju povzročila eksplozija peči.

Urednikova pošta

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto) _____	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) _____	6.00
For Three Months—(Za tri mesece) _____	4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:	
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države).	
For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	7.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

(2)

Med nami v Ameriki smo navajeni "kampanj." Razpisujejo se nagrade in podobno. Spričo zaslug, ki jih ima "Enakopravnost" za slovenski živelj v Ameriki, pa smo prepričani, da lahko računamo na prostovoljno kampanjo vsakega posameznika, ki se bo sam od sebe držal in oprijel opisanih smernic. "Enakopravnost" v letu 1955 bo skušala še bolj zadovoljiti Slovence in njihovi najbolj prirodni lastnosti, ki je, da hoče vedeti iz dneva v dan kaj je novega doma in v svetu.

Michael Chok.

Vkljub temu se naš marljiv tajnik potrudi, da skoro vedno nadomesti umrlega člana. Prošnja je tukaj na vse vas člane—na roke mu pojdite in pomagaj-

John Sore.

Elizabeth Matko, tajnica.

Novi uradniki

Na seji krožka št. 2 Progresivnih Slovencek so bile izvoljene za prihodnje leto sledeče uradnice: Predsednica Cecilia Subel, podpredsednica Frances Legat, tajnika Mary Zakrajšek, 1038 Addison Rd., blagajničarka Josephine Gerlica, zapisničarka Rose Retar, nadzornice: Elizabeth Belay, Helen Mikuš in Frances Gorshe, zastopnica za Klub društev S.N.D. Katherine Bradač, za Čitalnico Rose Retar, za delničarsko sejo S.N.D. Cecilia Subel, za farmerski odbor Milka Sfabe in Mary Bozic. Seje se vršijo vsako tretjo sredo v dvorani št. 1, Slov. nar. dom na St. Clair Ave.

Ob Tihem oceanu

Piše FRANK KERŽE

Novo leto 1955.

Zakaj tako čutim, kakor da smo dospeli do tistega konca, koder je zapisano: — od tukaj naprej si delaj sam svojo pot. Vzrokov je več. Bile so njega dni nasebine našega naroda, da smo jih bili veseli. Danes so po velikih večini mrtve. Včasih slišimo gla-

sove iz teh naselbin ali bolje: —
slišimo kak glas v podobni dopi-
sa. Eno samo življenje drži več-
krat vse, kar je še našega tam.
Ko pa je prišlo do tega, da mora
hoditi na proslave obletnic nek-
daj močna Chicago v Cleveland
ali Milwaukee, potem vemo, kje
smo. Chicago je pobrala iz držav
Minnesota, Wisconsin in Michi-
gan vse, kar je bilo naše res, kaj-
pa je z njó? Ali je ni — ali sploh je
nemogoče pridobiti jo? Seveda
je nemogoče. Mi nimamo naše
mladine. Izgubili smo jo tako po-
polno, da se naše naselbine prav-
nič ne ločijo od indijanskih, za-
morskih ali španskih. Ta mladi-
na govori angleško, ker ne zna

drugega jezika. In še kolikor ga zna, se ga sramuje. Premislite, v letu 1954 je imela največja slovenska podpirna organizacija — SNPJ — petdesetletnico in konvencijo. Za konvencijo so iskali človeka, ki bi znal toliko našega jezika, da bi vsaj površno odgovoril delegatu, ki želi nekaj pojasnil. Seveda so ga dobili in mogoče je, da bi se jih dobilo še kakducat, če bi človek malo mižal na eno oko. Konvencija nad dvestodelगतov, ki so delali tako, kakor . . . Če se spominjam prav, je bil Jurca iz Detroita tisti, ki je konstatiral, da je dve tretjini delegatov na konvenciji molčalo. Tretja tretjina je pa reševala predloge tako, kakor je bilo najbolj gladko in ne odgovarjajoče. Višek starosti našega naroda v Ameriki je bilo izbiran je glavnih odbornikov. Menda niso imeli nobenega kandidata, da so kar vse glavne volili — soglasno. Sakramiš, če to ni popolnost, pa res ne vem, kam bi jo šel iskat.

Jaz sem tudi včasih kaj delal za SNPJ. In eno izmed največjih del so bila pravila, katera sem

“Vsak izmed glavnih odbornikov more kandidirati in biti izvoljen samo dvakrat po vrsti—to se pravi dva termina. “Jaz sem dobro vedel, da je taka točka v pravih potrebna. Kaj rado se zgodi, da potegnejo vsi glavni odborniki skupaj in potem jim ne moreš do živega. Sami premorejo toliko glasov, vsak ima koga za prijatelja. Pri bari se lahko zmenita, pa gre glas za tistega, ki sedi v glavnem odboru. In tako je bilo—vselej in tudi na zadnji konvenciji.

Konvencija ni rešila vprašanja publikacij, ki jih izdaja. Enako nisem videl nikjer zadev zavarovanja samega. Kot veste, je življenje bratskih zavarovalnic takorekoč končano. Pred petdesetimi leti so umirale nemške, ki so bile začetnice tega gibanja. Niso se mogle vzdržati kljub temu, da je bilo polje veliko in neobdelano. Vzrok? Ker so bili voditelji amaterji, kakor je to pri vseh naših zvezah in jednotah. Poleg tega pa imamo danes socialno zavarovanje, nadalje pomoč za tiste, ki izgube delo in pa zavarovanje ali pomoč tistim, ki nimajo zaslužka niti lastnih sredstev. Torej ni prav nič prehitro začeti misliti, kako se bo plačevalo tiste, ki so še živi člani v organizaciji.

Glede listov sem mislil, da se bo dalo zediniti vsaj dva. No, pa ni šlo. Ampak gotovo je eno. Tako, kakor je zdaj, tudi ne pojde. Mi bi imeli za denar, ki ga plačujemo, lahko dober slovenski tednik, še bolje, dober mesečnik v obliki magazina. Tako pa iščejo jednotine publikacije denarnih sredstev in pomoči, članstvo pa dobiva v roke take liste, kakor je bila nedavno uradna Prosveta z oglasom ene cele strani. Zakaj bi se ne oddajalo še ostalih sedem. Štiri so bile itak vzete našemu narodu na neki konvenciji.

Kakor vidite, ni z Chicago kot našo slovensko naselbino nič. Mogoče je malo bolj živa in delavna v Milwaukee. Ne more pa računati na kako rast brez lokalnega lista.

Naš življenj rapidno propada po majnarskih naselbinah. Starejši se umikajo, oziroma odhajajo, kakor pravijo Angleži. Mlajši pa beže na vse strani, samo da uidejo svojim premogarskim naselbinam. Zadnja leta ne gre preveč dobro premogokopom. Vedno manj jih obratuje in če pojde tako naprej, bo kmalu konec. SNPJ ima pretežno večino vsega svojega članstva med premogarji.

Kako bi se danes pomagalo podpornim bratskim organizacijam, je težko reči. Mislili so eni, da bi bila najboljša pomoč v tem, da se hitro poangležijo in pridejo z novim imenom. Torej imamo sama vprašanja brez vsakih odgovorov. Nascelbine po Ameriki ne štejejo več. Imena, kolikor so jih še obdržale, skrivajo naš narod pred nami. Če ni ime tako popačeno ali predrugačeno, da še prideš do sklepa, da mora biti tukaj naš človek, se kmalu prepričaš, da nisi našel, kar si iskal. Naši ljudje so tako pomeričanjeni, da se ne ločijo niti od Indijancev. Sam imam v sorodstvu ljudi, ki se pišejo v Southernland, Parker, Johnson in drugo. Zato ne iščimo naše rešitve v naših potomcih, ker je ne bomo našli.

Pridemo še do enega, ki je edino mogoče, da nam ostane živo vsaj za dogledni čas. In to je naš Cleveland. Da ni posebno živ, to vem. V zadnjem letu sem se večkrat obrnil na našo javnost v Clevelandu, ne da bi bil kdaj uspel. Hotel sem slišati mnjenja

v raznih zadevah, pa ni bilo glasu. Eni so mi res pisali, da odobravajo moje prizadevanje. To je bilo pa tudi vse. Torej Cleveland bi bil lahko tisti, ki bi pomagal držati naše narodno in kulturno življenje med nami. Ampak so gotovi pogoji brez katerih ne gre. Naši v Clevelandu imajo še precej tiste nekdanje politike, brez katere smo mislili, da se ne da živeti. En pogoj za življenje Clevelanda bi bila skupnost, združenje in kooperacija med njimi. Cleveland tak, kakršen je, ne bo gibal dolgo. Narod stokrat in tisočkrat, nismo pa razdvojen je slab. To smo slišali še slišali, da bi se Cleveland trudil, da ustvari nekako skupnost. Cleveland je znan kot slovenska ali jugoslovanska naselbina. Vsi skupaj bi lahko pokazali moč, da bi je bil človek vesel. Sam sem živel leta in leta v Clevelandu in imel sem stik z vsemi mogočimi ljudmi. Našel sem vse jako tolerantne in zdravo razpoložene. Mislim tukaj starejši element. Kako so tisti, ki so prišli po drugi svetovni vojni, tega ne vem. Vem pa eno. In to je: — če ne pride do neke skupnosti, ne bo dolgo našega narodnega življenja. Na kak način bi se dala doseči ta skupnost, tega ne vem. Zato pišem vse to. Če bi nas več delalo na tem vprašanju, kako združiti naš narod, bi gotovo prišli do kakega sklepa in uspeha. Držati se trmasto, kakor do zdaj, ne kaže.

Nekdo bi torej moral vzeti to stvar v roke in pričeti z rešitvijo. In ta "nekdo" je Cleveland sam. Ko sem bil v New Yorku, sem delal na to, da bi se ustvaril nekak slovanski dan, ki bi bil praznik za vse, kar nas je in kakor smo. Bil sem že precej na poti uspeha. A pričeli so eni z razkopanjem in bili so toliko dosledni, da so res vničili vse. Ampak težave so bile tam, v tem, kaj smo bili tako raztreseni. V Clevelandu je naš narod dokaj združen in mislim, da bi ne bilo tako težko doseči vsaj nekaj. Je dovolj naših, ki so skoro krivični v svojih obsodbah. Postaviti vse naše rojake kar jih je tukaj po zadnji svetovni vojni, pod eno mareljo in reči: taki so vsi—ne gre. Sam sem prepričan, da jih je nekaj, ki so krivi—a daleč ne večina. Če je kje kakšna prilika, da se res nekaj doseže, tedaj je gotovo v Clevelandu in nikjer drugje ne. Pa ne bo dolgo. Ljudje ne samo da pomro, ampak se pred vsem umikajo in potem so izgubljeni.

Pota po novem letu so različni, namen pa en sam. Pomagati nektako, da ostanemo živi. Ne podirati te misli, ker se lahko bridko maščuje. Ni treba misliti, da more človek zadoščati sam sebi, da ne rabi nikogar. Resnica je ta, da rabimo drug drugega. Če to dopovemo narodu, nam bo hvaležen.

Ne dopustite, da bi šlo življenje našega naroda tako naprej, kakor do zdaj. Veste, nam preteče druge nevarnosti, ki bi usodopolno zadele vsaj mnoge, če že ne vse. Čas, ko se je vse lahko zavijalo in ušlo, je kar za nami. Če se mi združimo in konsolidiramo, bomo lahko v pomoč vsem, tebi in meni. Če smo razpropljeni ali celo če se sovražimo med sabo, nam bo slaba predla. Časi so danes na svetu tako resni in tako veliki, kakor jih ni bilo več stoletij. Zato moramo delati na to, da postanemo dovolj veliki za vse, kar pride.

Kakor rečeno—sam ne vem, zakaj čutim, kakor da smo do-
delali v ti zemlji. Zelel bi, da bi
se motil in se tudi bom, če pride
naš slovenski Cleveland na po-
moč. Ima še veliko moči v rezerv-
vi, ki se lahko porabi, da napre-
dujemo združeni, kar nas je.
Lahko pa se vsa ta moč porabi v
našo lastno škodo. V naših mo-
čeh je, da se odločimo za eno ali
drugo.

Življenski praznik podpredsednika S. I. M.

in gl. urednika "Rodne grude"

Pomemben življenski jubilej praznuje 18. decembra podpredsednik Slovenske izseljenske matice in glavni urednik "Rodne grude," poslanec v Zvezni Ljudski skupščini Tomo Brejce. Ta dan se bo namreč srečal z Abrahamom—kakor pravijo.

Petdeset let, vsekakor jih jubilat ni zapravljal. Rojen je bil v Dolenjih Novakih, majhni vasi, ki se je med narodnoosvojitveno borbo izredno junsko izkazala. V neposredni bližini te primorske vasi je znana bolnica "Franja," ki stoji še danes kot edinstveni spomenik in dokument iz težkih časov med okupacijo in ki so jo je doslej ogledal skoraj sleherni rojak, ki je obiskal rojstno domovino.

Jubilantov oče je bil rudar, mati poljedelska delavka. Bilo je pet otrok in da so bili večkrat lačni kakor pa siti, se razume samo po sebi. S 14 letom si je moral sam služiti kruh—šel je v gozdove k drvarjem, kjer je opravljal najtežja dela, tudi takšna, ki so bila samo za odrasle in močne moške, kakor npr. podiranje dreves. Še ni izpolnil šestnajstega leta, ko se je pri delu težko ponesrečil. Podjetnik ga seveda ni zavaroval pri Zavodu za socialno zavarovanje čeprav je takrat moral že biti vsak delavec zavarovan. Tomo Brejce je podjetnika tožil, vendar pa ni imel denarja, da bi si najel advokata, bil pa je prepričan, da mora kljub temu zmagati pravico. Pa ni bilo tako, zmagala sta podjetnik in njegov advokat. Tomo Brejce pa, ki se je ponesrečil in ostal brez službe in kruha, je povrh vsega moral plačati še sodne stroške.

Takrat je spoznal krivico do dna in to bridko spoznanje je udarilo pečat vsemu njegovemu življenju. Začel je razmišljati in iskati vzrok brezpravnosti delavcev—zakaj morajo živeti v bedi prav oni in njihove družine. Vedno je zelo rad bral, je bil v domači vasi več let blagajnik, knjižničar domačega izobraževalnega društva in dve leti tudi njegov tajnik. Z nastopom fašizma v Italiji so bila vsa slovenska izobraževalna društva zabranjena. Nacionalno zatiranje je doseglo višek. Ker se je tov. Brejce odkrito in odločno boril za pravice svojega zatiranega naroda in za pravice delavcev, so mu bili fašisti za petami. Da je ušel aretaciji karabinerjev je pobegnil v Avstrijo, kjer je izpolnil svojo izobrazbo in se seznanil z naprednim delavskim gibanjem. Čez tri leta se je vrnil v Jugoslavijo, kjer se

je v vrstah naprednih delavcev odkrito boril za zrušenje šestojanuarske diktature. Seveda je bil za to na vse načine preganjan. Bil je ponovno zaprt v zloglasni Sremski Mitrovici. Ko se je vrnil iz zapora se je zaposlil kot gradbeni delavec. Vodil je več stavk, v katerih so gradbeni delavci zahtevali povišanje mezd in izboljšanje življenjskih pogojev. Stavke so se z uspehom končale, tov. Brejce pa je bil s policijskim odlokom aretiran in za vselej izgnan iz države.

Tako je prišel med slovenske izseljence v Francijo. Več let je živel med rojaki v severni Franciji v Pas de Calaisu in Nordu, kjer se je temeljito pogledil v življenje izseljencev in njihove potrebe. Kmalu se je čisto vživel med njimi in jim postal najboljši tovariš in učitelj. Tudi potem, ko je odšel v Pariz kot urednik lista "Glas izseljencev" je ostal še tesno povezan z rojaki ter jih bodril, da vztrajajo pri svojem delu. Posebno si je prizadeval za enotnost Jugoslovancev v Franciji in je v tem tudi v veliki meri uspel.

Ko je izbruhnila druga svetovna vojna je bil tov. Brejce med tistimi, ki so zapustili Francijo in odšli v slovenske gozdove, da bi se borili proti nemškemu in italijanskemu okupatorju. Po osvoboditvi se je z vsem srcem posvetil obnovi domovine. Čeprav je prevzel vrsto velikih in odgovornih nalog, ni nikoli pozabil izseljencev. Ostal jim je stari, dobri delovni tovariš. Za vsakega ima prijazno besedo in topel, prijateljski stisk roke in vsakemu, ki ga poprosi za pomoč iz srca rad pomaga, če mu je to mogoče.

Danes tov. Brejce, ki je zvezni poslanec, podpredsednik Slov. izseljenske matice in glavni urednik njenega glasila "Rodne grude" praktično sploh nima niti trenutka prostega časa, ker mora poleg naštetih izvrševati

še vrsto drugih odgovornih dolžnosti. Kljub temu pa za urejanje tega lista vselej najde čas in mu posveča vso skrb in ljubezen, saj je "Rodna gruda" glasilo tisočev naših delavcev, ki jih je potreba za koščkom kruha pognala daleč na tuje.

Največja v družini trav

Trava raste v vseh delih sveta, zato jo vsi poznamo. Trav je seveda mnogo vrst. Ko govorimo o travi, običajno mislimo na travo, ki raste po naših vrtovih, po parkih, po farmah in pašnikih. Po vrtovih in v parkih gojimo travo za lepoto, na travnikih in pašnikih rastoča trava pa služi za prehrano živine in drobnice in divjačine. Teh krmskih trav je mnogo vrst.

Prav tako ali še bolj važne kot krmne trave so žitarice, kot pšenica, rž, ječmen, proso, oves in koruza. Tudi te žitarice spadajo v obcestno travo, dasi se dostikrat tega ne zavedamo. Med večje trave spada tudi sladkorni trs, iz soka katerega se pridobiva sladkor.

Največja znana trava pa je bambus (bamboo), katerega je do tisoč vrst. Nekatere vrste bambusa dosežejo višino sto čevljev in njih stebila v premeru merijo do 10 palcev. Te vrste bambusa so doma v Orientu in se porabljajo v najrazličnejše svrhe na Kitajskem in Japonskem. Dve vrsti bambusa sta doma v južnih krajih Zedinjenih držav, toda nista kaj prida za praktično uporabo.

V pošteved pridejo iz Orienta importirane vrste, ki uspevajo v naših bolj južnih državah. Poskusna postaja v Georgiji je s sodelovanjem zveznega poljedelskega departmanta vzgojila in odobrila 37 bambusovih vrst, ka-

tere se že morejo kupiti v drevesnicah in ki uspevajo v državah Alabama, Florida, Georgia, Louisiana, Mississippi, South Carolina, Texas in v vzhodnih delih North Caroline in Virginije. Za dekorativne svrhe gojijo nekatere vrste bambusa v južni Californiji, New Mexici in Arizoni.

Večina nas pozna bambusove droge, ki jih rabijo ribiči. V ostalem vemo malo o steblih te velike trave, dasi se rabijo tudi za izdelavo pohištva in v mnoge druge svrhe. Skoro ves ta material je bil doslej importiran iz Orienta. V bodoče pa se bo moglo mnogo te "trave," ki za mnoge svrhe nadomešča les, vzgojiti doma. Bambus ne zahteva kakšne posebne zemlje in nege in enkrat posajen, raste leta in leta in se sam širi. Za porabo dozori v šestih letih.

Zanimivo je, da stebila bambusove trave dorastejo do svoje predvidene višine v eni sezoni, to je v šestih ali osmih tednih, navadno v deževni pomladni sezoni. Nekatere vrste zrastejo do tri čevlje v 24 urah. Potem "trave" ne rastejo več v višino, ampak se utrjujejo in postanejo lesnate. V Floridi zraste bambus do 60 čevljev visoko s stebli v premeru do šestih palcev.

Les doraslega bambusa je zelo lahek, trpežen in močan. Kot tak je zelo poraben za razne droge, kole, grablje, zaboje, cevi, metlišča, lestve itd. Porablja se tudi za fonografske igle, za ustne krtačice in za izdelavo zelo dobrega papirja.

Mladi poganjki bambusa so užiten kot šparglji in jih servirajo mnoge kitajske in japonske restavracije v tej deželi. Zeleno listje bambusa je porabno za krmno živino.

V Orientu se porablja bambus za hrano, za zgradbe in orožje, za mostove, za obleke, za vodne

Cementni prah ne bo več pokrival anhovske doline

ANHOVO—Tovarna cementa v salonitu "15. september 1954" v Anhovem je prebivalstvu te lepše doline ob Soči že pred več kot tremi desetletji začela dajati delo in zaslužek. Hkrati jim je prinesla mnogo nadlog zaradi cementnega prahu, ki uhaja iz mlinov za mletje cementa in zlasti v poletnih sušnih dneh pokrije z nekaj centimetrov debelim slojem vso okolico. Strokovi njaki so izračunali, da vsak dan izpuhti iz dimnikov kar 15 tisoč kilogramov prvovrstnega cementa. Škoda, ki nastaja zaradi izkoriščanja dim in vroče pare od peči za ogrevanje obratov.

Ko je tod vladala še Italija, se lastniki niso mnogo menili za škodo, ki jo dela tovarna okolici na sadju, zelenjavi in podobnem. Takoj po priključitvi k Jugosla-

cevi, za vreče in košare, za razno pohištvo itd. Neki misijonar, ki je mnogo let živel v Orientu, je naštel 400 različnih porab bambusa, pa je priznal, da še ni ugotovil vseh. Iz tega bi se dalo sklepati, da je bambus v družini trav član, ki dviga zastavo slave najvišje.

—NEW ERA, glasilo ABZ

viji so začeli proučevati, kako škodo preprečiti. Nedavno je večletno prizadevanje podjetja rodilo sad, ko so k prvemu mlinu za cement montirali ciklon, dotične proizvodnje. To je posebna naprava, ki preprečuje pršenje in izgubo cementnega prahu. Te dni bodo montirali podobno napravo tudi pri drugem cementnem mlinu. Kolektiv bo tako na leto prihranil skoraj 100 milijonov din. Delavski svet in upravni odbor podjetja sta začela razmišljati tudi o tem, kako bi po odpravi cementnega prahu začeli izkoriščati dim in vroče pare od peči za ogrevanje obratov.

Razen omenjene izpopolnitve cementnih peči bodo v podjetju do prihodnje pomladi zamenjali zastarele peči s sodobnimi rotacijskimi pečmi. Tako bodo povečali proizvodnjo za 100 odstotkov ter zaposlili precej novih delavcev. Kakovost cementa bodo poleg izboljšali od sedanje znamke C 400 in S 500 na priznani znamki 600 in 700.

V obratu za izdelovanje salonita stalno povečujejo proizvodnjo.

Iz Anhovca pa smo te dni prejeli še nekaj drugih razveseljivih novic. V obratu za izdelova-

nje salonita, ki je največji v državi, so v enem letu povečali proizvodnjo od enega milijona 300 tisoč tovarniških metrov raznih salonitnih izdelkov na dva milijona 400 tisoč tovarniških metrov. To so dosegli ne toliko s povečanjem števila zaposlenih, (za 111 delavcev) kot z boljšo organizacijo dela, večjo delovno disciplino ter zmanjšanjem odpadkov. Med obilico novih cementnoasbestnih proizvodov so začeli letos izdelovati tudi cevi velikega premera za kanal Donava-Tisa-Donava, kakršnih doslej pri nas nismo izdelovali. V teku so poskusi za začetek serijskega izdelovanja cevi za naftovode, ki jih sedaj proizvajajo le redke tovarne in še to samo v industrijsko visoko razvitih državah.

Anhovska tovarna cementa in salonita je letos s svojimi salonitnimi izdelki prvič prodrla na tuja tržišča: v Afriko in dežele Bližnjega vzhoda. Skupaj so doslej prodali salonitnih izdelkov za blizu 80 milijonov deviznih dinarjev. Kupci so s pošilkami zelo zadovoljni in zagotavljajo, da je salonit anhovske tovarne znatno boljši od tovrstnih proizvodov češkoslovaških podjetij. Svoje tržišče bodo prihodnje leto razširili v Belgijski Kongo in nekatere države Južne Amerike.

M.D.

FINANCIAL STATEMENT OF THE ST. CLAIR SAVINGS & LOAN COMPANY

DECEMBER 31, 1954

ASSETS

Cash on Hand and in Banks	\$ 1,145,470.50
United States Government Bonds	853,937.49
Loans on First Mortgage Security	15,936,256.36
Property Improvement Loans	47,595.10
Real Estate—Office Buildings	144,962.67
Furniture and Fixtures	39,602.75
Federal Home Loan Bank Stock	234,900.00
All Other Assets	228.70
Total Assets	\$18,402,953.57

LIABILITIES

Savings Deposits	\$14,652,338.36
Loans in Process and Escrow Funds	1,591,123.47
Advances from Federal Home Loan Bank	730,000.00
Borrowers' Accumulations for Insurance and Taxes	9,265.65
All Other Liabilities	28,314.03

CAPITAL AND SURPLUS

Capital Stock	\$244,266.16
Undivided Profits	194,855.66
Reserve Fund	952,790.24
Total Liabilities, Capital and Surplus	\$18,402,953.57

ALL SAVINGS DEPOSITS INSURED UP TO \$10,000.00
by the

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION,
AN INSTRUMENTALITY OF THE U. S. GOVERNMENT

DEPOSITS MADE ON OR BEFORE JANUARY 10th WILL EARN
INTEREST FROM JANUARY 1st

St. Clair Savings & Loan Co.

A SAVINGS INSTITUTION

Two Convenient Offices

813 EAST 185th ST.

6235 ST. CLAIR AVE.

Društveni koledar

JANUARJA — 1955

15. januarja, sobota—Plesna veselica društva Glas elev. delavcev št. 9 S.D. Z. v S. N. D., St. Clair Ave.

22. januarja, sobota — Veselica društva Ložka dolina v S.N.D.

FEBRUARJA

5. februarja, sobota—Plesna veselica društva France Prešeren št. 17 S. D. Z. v S. N. D., St. Clair Ave.

MARCA — 1955

20. marca, nedelja—Spomladanski koncert zbora Jadran v S.D.D., Waterloo Rd.

APRILA

3. aprila, 1955, nedelja — Spomladanski koncert Mladinskega S.D.D., Waterloo Rd.

MAJA

1. maja, nedelja — Letni koncert zbora "Triglav" s sceničnim prizorom "Deseti brat vasuje pri predcih" v Sachsenheim dvorani, 7001 Denison Ave. Domača zabava v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

Russian Lullaby?

Do the Russian leaders really want peace or to lull us into a sense of false security?

Here are some facts every American should know

WE AMERICANS want to believe that the Kremlin peace overtures are sincere. We hope that the Soviet government genuinely desires to settle the differences between East and West in a peaceful manner over the conference table.

But, while we listen willingly to any of their peace proposals, we must not let ourselves be lulled into a sense of false security. Not while the Kremlin still has about 1000 long-range bombers which can strike any part of the United States. Our Air Force and Army Anti-Aircraft

defenses are on round-the-clock duty guarding against the threat of enemy air attack. But they need the help of an active and alert Ground Observer Corps to spot low-flying enemy planes that might sneak under our radar network.

So, if you are not already one of the 300,000 civilian volunteer plane spotters in the Ground Observer Corps, join now. Remember, so long as the Iron Curtain exists we must always be on guard. Never forget that eternal vigilance is still the price of liberty.

Keep your eye on the sky in the
GROUND OBSERVER CORPS

JOIN TODAY—Write or phone—Name and address of Civil Defense Director—Telephone No.

Contributed as a public service by

ENAKOPRAVNOST

Wake Up!
Sign Up!
Look Up!

MICHEL ZEVACO

KRALJEVI VITEZ

ZGODOVINSKI ROMAN

(Nadaljevanje)

"Aha, zdaj vidim, kje vas žuli sedlo, gospod! Pa nikarite ne mislite, da vas hočem prisposodabljati konju ali celo oslu! Bog ne daj! Govoril bom tem odkritosrčneje, ker je gospod vitez, potem ko me je ozmerjal in stregel kakor psa..."

"Na, prijatelj, vzemi še dva zlatnika!"

"Hvala tisočkrat, gospod!" je dejal Cogolin, brisaje si oči. "Moj vitez—lopov in razbojnik sem hotel reči—je odšel, ne da bi me bil plačal. In pri tem mi je povedal naravnost, da ne misli več stopiti na pariška tla. Rečite, ali imam še kaj povoda, ozirati se nanj? Jaz pravim, da ne, in zato vam izdam brez pomisleka, da je odšlo dekletko že davno pred ciganom; kakor se vidi, je prav nič ne skromina, iskati novega svidenja z njim!"

"Praviš, da se Capestang ne misli več vrniti?"

"Tako je! Brez gospodarja sem zdaj, siromak."

"Vzamem te v svojo sužbo. Poišči me jutri zjutraj v gostilni pri 'Treh vladarjih.' Cogolin se je priklonil do tal. "In punica, praviš, je šla svojo pot?"

"Takole nekako jo je ubrala!" je dejal Cogolin, kazejoč z roko proti Tournonski ulici.

Tedaj pa so mu obvisle oči na dveh jezdecih, ki sta mirno stala kraj voznih vrat in očividno prisluškovala razgovoru. Cinq-Mars se je obrnil k svojem konju; Cogolin mu je planil obdržat stremen. V tem je videl, kako sta se jahača spustila v dr-

nec proti Meudonski cesti. Bila sta Richelieu in Laffemas!

Markiz je nekaj pomišljal, ali bi šel in se vrnil Marionki k nogam, ali bi najprej iskal Capestanga ter ga poslal na oni svet. Odločil se je za drugo, izpodbodel konja in zdrvel proti Meudonu.

Cogolin pa se je vrnil ves srdit v gostilno in zatulil nad prestrašenim Lureaujem:

"Lepo ste si postlali, bedak! Vzlic obljubi ste povedali, da stanuje vitez v vaši zanikarni kolibi. Zdaj se lahko poslovite od svojih uhljev: moj gospod drži besedo, in njegova briga bo, da vam jih poreže!"

Lureau je zavaljal v smrtnem strahu in si tekel ovit glavo z veliko židano ruto, da bi skril ogrožene uhlje pred vitezovimi očmi.

Cogolin je seveda lagal, ko je rekel markizu, da ga je Capestang pretepel in za vedno zapustil Pariz. Res pa je bilo, da se je bil vitez že zgodaj odpravil od "Velikega Henrika." Takrat, ko je Cinq-Mars govoril s Cogolinom, je jahal on zločno po Meudonski cesti. Nejevoljna misel, da snoči ni utegnil poiskati vojvode Angoulemeškega, ki ga je hotel posvariti pred Concinijevim naklepi, ga je bila zapeljala po nepredolgi ovinkih v sanjarijo o njegovi hčeri; tako ga je popadlo hrepenenje, vrniti se za uro ali dve na kraj, kjer je pred malom dnevni otel Gizelo iz maršalovih rok.

Spomini na njo pa so budili v vitezovem srcu tudi slabo vest.

"Ali je bilo potreba, da sem se dal zapeljati vražji punici, ki mi je prišla snoči mešat glavo?" se je ošteval spotoma. "Nu, hvala Bogu, šla je spet. Srečno pot, uboga Marion! Da bi je čakala v Parizu sreča, katere je prišla iskati! Eh, v lepem stanju me je zalotila... Vrag vedi, kaj me je imelo: ves nor sem bil! Tiščalo me je, da bi se bil razjokal kakor tele! Zakaj neki? Od pijače? Vino, corbacque! vino gospoda markiza je krivo vsega! Ne, ne... Zakaj sem bil tako žalosten? Zakaj sem žalosten še zdaj?"

Globoko je zavzdihnil.

"Beži, beži, Capestang! Ali si neumen, da obračaš oči za hčerjo vojvode Angoulemeškega, ki utegne biti jutri francoski kralj? Največji uspeh, ki ga smeš upati, je prilika, da izgubiš zaradi nje glavo!"

Iz teh otožnih misli je zdajci splasil viteza topot, ki se je oglašil za njegovim hrbtom. V besnem, nerednem kalopu je drevil splašen konj z bliskovito naglico blizu in blizu. Vitez se je komaj utegnil umekniti; kakor strela je šinila žival mimo, in

njena ravna smer je pričala, da je podivjala.

"Na pomoč! Na pomoč!" je kričal jezdec, mladenič v črni baršunasti obleki, prizadevaje si zamažati, da bi ustavil steklega vranca.

"Siromak!" je pomislil Capestang. "Na prvem ovinku si mora streti glavo. Hop, Blisk! Hop, hop!"

Razdražen po gospodarjevih krikih, je zletel vrli Blisk kakor puščica z loka in jo ubral v mogočnih skokih za nesrečnejšem; razdalja, ki ju je ločila, se je krčila od hipa do hipa: še trenotek, in Capestang je bil z neznancem vstric.

"Pogum!" je viknil. "Pogum! Zdržite se malo!"

Neznanec se je naglo ozrl na moža s plamenečim obličjem, ki je divje kalopiral ob njegovi strani; a zdajci ga ni videl več! Še tisti hip pa je opazil, kako je njegov lastni konj srdito stresel glavo; slišal ga je rezgetati od bolečine in čutil, kako postaja njegov dir počasnejši. Trenotek nato je žival obstala, ukročena, pokrita s peno, tresoča se na vseh udih!

"Rešeni ste, gospod!" je rekel glas.

Plemič v črnem baršunu je zdaj zagledal jezdec, ki je stal peš na cesti in ga pozdravljal! Capestang, ko je došel vstric z mladeničem, se je bil z nezasišeno drznostjo sklonil naprej, pograbil tujčevega konja gredoč za grivo, spustil se iz sedla in obvisel na vrancu z levo roko, dočim mu je z desno stisnil puhačice nosnice. Neznanec je skočil s konja, rekoč:

"Hvala, gospod. Dolgujem vam življenje—tega ne pozabim do svoje smrti."

Ali Capestang ga ni poslušal. Z obema rokama je razklepal vrancu gobec in duhal ostri vonj njegove sape.

"Saj sem vedel!" je vzkliknil nazadnje. "Gospod, vaš konj je bil pijan! Gotovo ste mu dali zjutraj preveč ovs, namočenega v žganju... Ali se hočete ubiti?"

Mladenič v črni baršunasti obleki je strašno prebledel.

"Oh, podleži! Oh, lopovi!" je zamrmral sam pri sebi.

"Zdaj ga lahko zajašete brez skrbi," je povzel Capestang. "Krotak bo kakor jagnje, zakaj besnost ga je že minila."

"Prav sta imela, Ornano in Luynes!" je pomišljal neznanec. "Zdaj uvidim: ako ne udarim jaz po njih, moram pasti sam! Smrt se plazi okoli mene... Upijani so mi konja, da bi 'nesrečen slučaj' izpraznil francoski prestol! Da, čas je vzeti bič in vajeti v roke!"

"Gospod," je dejal, ko je sedel spet na konju, "moje bivališče je v Louvru. Oglasite se tam, kadarkoli hočete, vprašajte po gospodu Vitryju, ki je moj sorodnik in recite mu: 'Meudon!' brez vseh

želim kupiti starejšo hišo s 3 ali 4 spalnicami; v okolici E. 185 St. Kdor ima za prodati, naj pokliče Wickliffe 3-3583

posebnih pojasnil. Vedel bo, kaj mu je storiti."

To reki je izpodbodel konja in kmalu izginil osuplemu Capestangu izpred oči.

"Corbacque!" je zagodel vitez, "to ti je lep plemič. Človek se poda zaradi njega v nevarnost, da si polomi kosti, on pa pravi, kakor bi šlo za najmanjšo reč na svetu: 'Oglasite se pri mojem sorodniku Vitryju!' Hvala lepa! Capestang ni tiste sorte ptič, da bi žival okrog stričkov in atkov za hvalo takšnega zelenca!"

Zaničljivo je tlesnil s prsti. Nato je poživžgal Blisku, ki je veselo pritekalo k njemu; zajahal ga je in nadaljeval svojo pot.

Baš takrat se je zapodila iz Pariza četa jezdecov in jo udrila v najhujši naglici po Meudonski cesti. Bili so naši znanzi iz Concinijevega dvorca: Bazorges, Montreval, Louvignac, Chababre in Pontaille; njim na čelu je dirjal Concini s svojim pribojnikom Rinaldom. Leteli so tiho in urno kakor jata jastrebov, ki jih nese vihar. Njih obrazi so bili mrkli. Concini je meril obzorje s strašnimi očmi.

"Hitreje! Hitreje, da utegnem položiti roko na sokolarja! Brez usmiljenja, tigri moji! Hitreje! Še hitreje."

Morilci pa so izpodbadali konje v peklenški kalop in tipali za pasove, ali jim tiče bodala dovolj narahlo v nožnicah...

Kaj se je bilo zgodilo? Leonora Galigai, ki je prišla v Louvre kmalu za svojim soprogom, je imela z nekim moškim skrivnostno pomenek. Takoj nato je poiskala Concinija. Našla ga je domalega spravljenega s kraljico; kakor hitro ju je pustila Marija za hipec sama, mu je šepnila:

"Skrbi me, da se njegovo veličanstvo ne bi ponesrečilo na današnjem lovu; plašljivega konja ima! Ali naj se okoristi z nezgodno Luynes namesto tebe? Vzdigni se in pogledaj, kaj je novega na Meudonski cesti!"

Enajst je ura. Dušeca vročina se dviga od razpokanih tal. Vse molči. Neizmerna otroplost vlada v naravi. Takšna je minuta, ko zavije družba treh jezdecov iz hiše nasproti gostilni pri 'Tatin-ski sraki' v Meudonu. Namenjeni so v Pariz; eden se zdi, kakor bi ga tlačilo breme notranje toge. Maskirani so; ljudem tiste dobe so bile krinke prav tako vsakdanja reč, kakor nam rokavice.

Vojvoda Angoulemeški! Prince Condeški! Vojvoda Guiški!

V blag spomin
ŠESTE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA NEPOZABNEGA
OČETA

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Žalujejo ostali:
HERBERT, RAYMOND in
LEONARD, sinovi
EILEEN, hči
LUCY, snaha
JOHNNY in GREGORY,
vnuka

Cleveland, O., 4. jan. 1955.

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Žalujejo ostali:
HERBERT, RAYMOND in
LEONARD, sinovi
EILEEN, hči
LUCY, snaha
JOHNNY in GREGORY,
vnuka

Cleveland, O., 4. jan. 1955.

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Žalujejo ostali:
HERBERT, RAYMOND in
LEONARD, sinovi
EILEEN, hči
LUCY, snaha
JOHNNY in GREGORY,
vnuka

Cleveland, O., 4. jan. 1955.

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Žalujejo ostali:
HERBERT, RAYMOND in
LEONARD, sinovi
EILEEN, hči
LUCY, snaha
JOHNNY in GREGORY,
vnuka

Cleveland, O., 4. jan. 1955.

posebnih pojasnil. Vedel bo, kaj mu je storiti."

To reki je izpodbodel konja in kmalu izginil osuplemu Capestangu izpred oči.

"Corbacque!" je zagodel vitez, "to ti je lep plemič. Človek se poda zaradi njega v nevarnost, da si polomi kosti, on pa pravi, kakor bi šlo za najmanjšo reč na svetu: 'Oglasite se pri mojem sorodniku Vitryju!' Hvala lepa! Capestang ni tiste sorte ptič, da bi žival okrog stričkov in atkov za hvalo takšnega zelenca!"

Zaničljivo je tlesnil s prsti. Nato je poživžgal Blisku, ki je veselo pritekalo k njemu; zajahal ga je in nadaljeval svojo pot.

Baš takrat se je zapodila iz Pariza četa jezdecov in jo udrila v najhujši naglici po Meudonski cesti. Bili so naši znanzi iz Concinijevega dvorca: Bazorges, Montreval, Louvignac, Chababre in Pontaille; njim na čelu je dirjal Concini s svojim pribojnikom Rinaldom. Leteli so tiho in urno kakor jata jastrebov, ki jih nese vihar. Njih obrazi so bili mrkli. Concini je meril obzorje s strašnimi očmi.

"Hitreje! Hitreje, da utegnem položiti roko na sokolarja! Brez usmiljenja, tigri moji! Hitreje! Še hitreje."

Morilci pa so izpodbadali konje v peklenški kalop in tipali za pasove, ali jim tiče bodala dovolj narahlo v nožnicah...

Kaj se je bilo zgodilo? Leonora Galigai, ki je prišla v Louvre kmalu za svojim soprogom, je imela z nekim moškim skrivnostno pomenek. Takoj nato je poiskala Concinija. Našla ga je domalega spravljenega s kraljico; kakor hitro ju je pustila Marija za hipec sama, mu je šepnila:

"Skrbi me, da se njegovo veličanstvo ne bi ponesrečilo na današnjem lovu; plašljivega konja ima! Ali naj se okoristi z nezgodno Luynes namesto tebe? Vzdigni se in pogledaj, kaj je novega na Meudonski cesti!"

Enajst je ura. Dušeca vročina se dviga od razpokanih tal. Vse molči. Neizmerna otroplost vlada v naravi. Takšna je minuta, ko zavije družba treh jezdecov iz hiše nasproti gostilni pri 'Tatin-ski sraki' v Meudonu. Namenjeni so v Pariz; eden se zdi, kakor bi ga tlačilo breme notranje toge. Maskirani so; ljudem tiste dobe so bile krinke prav tako vsakdanja reč, kakor nam rokavice.

Vojvoda Angoulemeški! Prince Condeški! Vojvoda Guiški!

V blag spomin
ŠESTE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA NEPOZABNEGA
OČETA

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Žalujejo ostali:
HERBERT, RAYMOND in
LEONARD, sinovi
EILEEN, hči
LUCY, snaha
JOHNNY in GREGORY,
vnuka

Cleveland, O., 4. jan. 1955.

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Žalujejo ostali:
HERBERT, RAYMOND in
LEONARD, sinovi
EILEEN, hči
LUCY, snaha
JOHNNY in GREGORY,
vnuka

Cleveland, O., 4. jan. 1955.

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Žalujejo ostali:
HERBERT, RAYMOND in
LEONARD, sinovi
EILEEN, hči
LUCY, snaha
JOHNNY in GREGORY,
vnuka

Cleveland, O., 4. jan. 1955.

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Žalujejo ostali:
HERBERT, RAYMOND in
LEONARD, sinovi
EILEEN, hči
LUCY, snaha
JOHNNY in GREGORY,
vnuka

Cleveland, O., 4. jan. 1955.

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Žalujejo ostali:
HERBERT, RAYMOND in
LEONARD, sinovi
EILEEN, hči
LUCY, snaha
JOHNNY in GREGORY,
vnuka

Cleveland, O., 4. jan. 1955.

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Žalujejo ostali:
HERBERT, RAYMOND in
LEONARD, sinovi
EILEEN, hči
LUCY, snaha
JOHNNY in GREGORY,
vnuka

Cleveland, O., 4. jan. 1955.

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Žalujejo ostali:
HERBERT, RAYMOND in
LEONARD, sinovi
EILEEN, hči
LUCY, snaha
JOHNNY in GREGORY,
vnuka

Cleveland, O., 4. jan. 1955.

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Žalujejo ostali:
HERBERT, RAYMOND in
LEONARD, sinovi
EILEEN, hči
LUCY, snaha
JOHNNY in GREGORY,
vnuka

Cleveland, O., 4. jan. 1955.

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Žalujejo ostali:
HERBERT, RAYMOND in
LEONARD, sinovi
EILEEN, hči
LUCY, snaha
JOHNNY in GREGORY,
vnuka

Cleveland, O., 4. jan. 1955.

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Žalujejo ostali:
HERBERT, RAYMOND in
LEONARD, sinovi
EILEEN, hči
LUCY, snaha
JOHNNY in GREGORY,
vnuka

Cleveland, O., 4. jan. 1955.

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Žalujejo ostali:
HERBERT, RAYMOND in
LEONARD, sinovi
EILEEN, hči
LUCY, snaha
JOHNNY in GREGORY,
vnuka

Cleveland, O., 4. jan. 1955.

JOHN ZALLER
KI JE UMRL
4. JANUARJA 1949

Odpravljajo se iz hiše, kjer so pravkar sklenili vse za poslednji sestanek zarotnikov, ki se vrši dne 22. avgusta v Pariza...

Toda Angouleme ni prišel v Meudon le zato, da bi zadrgaval politične mreže; predvsem ga je prignalo upanje, da najde hčer spet doma!

Našel je samo Violetto; komaj da je privoščil ubogi blaznici par besedi. Zdaj se vrača z Guisem in Condejem, in v žalostno pobešeni glavi mu vrta misel na neznanca, na viteza Capestanga, čigar nenavadni zapisek je našel tištega usodnega večera na kamnu. On je ugrabil Gizelo; on, nihče drug! In strašna zaobljuba maščevanja kipi očetu na ustnice.

Enajst je ura. Kakor brez glave dirja markiz de Cinq-Mars po gozdu ter išče omrženega tekmeča. Ves je premočen od znoja, in vendar ne odneha biti konja z ostrogami v bok. Tako slep je od svojega sovraštva, da niti ne opazi dveh jezdecov, ki se obračata, kamor se obrne on, dirjata, kakor on dirja, in se ustavljata, kakor on zadržati on izmučeno žival...

Zasledovalca sta vojvoda Richelieu in Laffemas!

Enajst je ura. Ludvik XIII. se je dolgo mudil v zatišju gostega bukova pokraj ceste. Mladi, petnajstletni kralj, ki ga ni ljubilo nihče razen kvečjemu njegovega

sokolarja, otožni mladenič, ki ni imel komu zaupati svojih bridkosti, se je predal sanjarji. Toda njegove sanje so bile strašne. Pogreznil se je v brezno vseh grozot, in spremljale so ga blede prikazni, ta s krvavo rano na prsih, ona z obličjem spačenim od strupa: duhovi kraljev, njegovih prednikov na prestolu... Zbegan mladeničeva domišljija je videla v smrti slehernega izmed njih zločin. Mrzel pot mu je oblival čelo. In ko se je vrnila jasna zavest, je dobilo njegovo lice izraz besne odločnosti. Prej nežne črte so bile zdaj trde in brezsrčne; v poluotroškem pogledu se je užigal plamen nezaupnosti, ki ni ugasnil nikdar več... Deček je bil zasanjal—vzdramil se je Ludvik XIII., ki ga pozna zgodovina!

S težavo je našel sokolarja. Luynes, ki ga je iskal in klical vse dotlej, je kričnil od veselja.

"Da, Luynes moj vrli, otet sem," je rekel kralj, nekam ganjen po tej zgovorni vdanosti.

(Dolje prihodnjice)

— PRIMEREN POPUST ZA STAR APARAT —

QUALITY AT A PRICE—EASY TERMS

STAKICH FURNITURE CO.

JAMES D. STAKICH, Prop.

Ivanhoe 1-8288 16305 Waterloo Road

STORE HOURS: Monday, Thursday, Friday—9 A.M. to 9 P.M.
Tuesday-Saturday 9 A.M. to 6 P.M. — Wednesday 9 A.M. to 12 Noon

LODI MANDEL,

SLOVENSKI LEKARNAR

15702 WATERLOO RD.

se želi zahvaliti vsem za naklono-

njenost skozi vsa ta leta. Zato bo podaril vsakomur, kdor bo prišel v lekarno Mandelnove Multivitamin pilule, dovolj za enotedensko rabo — vredne \$1.50, popolna zastoj.

Dobijo jih samo odrasli. Te tablete so jamčene, da bodo vas poživile. So izborne za trudne ljudi — stari ljudje se po užitju teh tablet zopet počutijo kot mladi.

HIŠE NAPRODAJ

East 232nd Street v fari sv. Kristine

Lepa 6 sobna hiša z posebno sobo; rekreacijska soba v kleti; preproge, zavese; sežigalnik za smeti. Garaža za 2 avta.

\$19,200

Za podrobnosti se obrnite na

KOVAC REALTY

960 East 185th St.—KE 1-5030

"Vrnimo se v Louvre, sire!"

Luynesov glas se je tresel od razburjenja. "Ah, kako sem se bal za vas! Kar živim, ne pomnim takšnega strahu!"

Ludvik se je nasmehnil. Sokolar je že zatrobil v rog, da bi zbral pažete in plemiče. Kralj pa je nenadoma zadržal konja, udaril se po čelu in zamrmral:

"Moj Bog, toliko da sem se mu zahvalil! Bil je pripravljen dati življenje zame, jaz pa sem mu od gole zbežanosti obrnil hrbet, ne da bi ga bil vsaj povprašal, kako mu je ime!"

"Sire, rotim vas, vrnimo se!"

"Ne, Luynes, lov se nadaljuje!"

Capestang je prijahal do 'Tatinske srake' prav takrat, ko je udarilo v meudonskem zvoniku enajst. Nekaj nerazložljivega je takoj priklenilo vitezov pogled na skrivnostno hišo, v katero je stopil tisti znameniti večer kakor v začaran grad.

(Dolje prihodnjice)

— PRIMEREN POPUST ZA STAR APARAT —

QUALITY AT A PRICE—EASY TERMS

STAKICH FURNITURE CO.

JAMES D. STAKICH, Prop.

Ivanhoe 1-8288 16305 Waterloo Road

STORE HOURS: Monday, Thursday, Friday—9 A.M. to 9 P.M.
Tuesday-Saturday 9 A.M. to 6 P.M. — Wednesday 9 A.M. to 12 Noon

LODI MANDEL,